

Prof. dr. Branko Kraljić, dipl. ing.

ISTRAŽIVANJE EKONOMSKIH
ELEMENATA LOVSTVA I
LOVNOGA GOSPODARENJA

AUGUST ŠENOVA

Prof. dr. BRANKO KRALJIĆ/ISTRAŽIVANJE EKONOMSKIH
ELEMENTA LOVSTVA I LOVNOGA GOSPODARENJA

Hrvatskom šumarskom društvu
poklanja stari član

Branko Kraljić

Zagreb, 3. IV 1992.

Izdavač
IGP AUGUST SENOA — Zagreb

Za izdavača
Jozo Milinović

Glavni urednik
Marijan Sinković

Lektor
Sanja Perić, prof.

Prijevod na engleski
Dr. Marko Pavičić

Tehnički urednik
Damir Maligec

Vanjska oprema
Tomislav Goranić

Korektor
Loverka Surina, dipl. ing. biotehnologije

Tisak
IGP AUGUST SENOA — Zagreb 1991.

Naklada: 1000

Prof. dr. dr. dr. Branko Kraljić, dipl. ing. šum.
redovni profesor Sveučilišta — znanstveni savjetnik
u mirovini

ISTRAŽIVANJE EKONOMSKIH ELEMENATA LOVSTVA I LOVNOGA GOSPODARENJA

(Teorijsko-metodološka studija)

AUGUST ŠENOVA
ZAGREB — 1991.

Zahvaljujemo Ministarstvu znanosti, tehnologije i informatike Republike Hrvatske, koje je odobrilo novčanu potporu za izdavanje ove znanstvene knjige u 1991. g.

Izdavač

ISTRAŽIVANJE EKONOMIJSKIH
ELEMENTATA LOVSTVA I LOVNOGA
GOSPODARENJA

Dr. sc. Miroslav Babić
Zagreb, 1991.

Uredništvo: Miroslav Babić

Uredništvo: Miroslav Babić

Zagreb

Uredništvo: Miroslav Babić, Zagreb, 1991.

28

IZDAVAČ: IZDAVAČKI CENTAR ZA ZNANSTVO I VEŠTAČENJE

IZDAVAČKI CENTAR ZA ZNANSTVO I VEŠTAČENJE

IZDAVAČKI CENTAR ZA ZNANSTVO I VEŠTAČENJE

Predgovor

Društvene potrebe za lovnim proizvodima i lovnim sportom osobito u Europi sveudilj intenzivno rastu i dostigle su razmjerno visoku razinu. Sama priroda ne može odoljeti navali potrošača u toj oblasti.

U takvoj situaciji nužno je lovno gospodarenje kao aktivno sursishodno sudjelovanje čovjeka u reguliranju prirodne ravnoteže u ekološkim uvjetima koje on planski modificira. Pritom on ujedno osigurava divljači sve bolje uvjete života i njezino uspijevanje uz poboljšanje njezine prehrane, zaštite i njezina lova uz strožu disciplinu lovaca, samoprijegor, lovačku etiku, ljubav prema prirodi uopće, a osobito živoj prirodi.

Tako lovno gospodarenje, unutar lovstva, pridonosi bogatstvu i kvaliteti ljudskog života, prirodnoj ravnoteži i uopće — zaštiti prirode.

Pritom lovno gospodarenje ulaže i troši znatna prirodno ograničena sredstva. Potrebna su mu i znatna biotehnoška znanja, ali i znanja iz ekonomike te oblasti.

Došlo je vrijeme da se »s olovkom u ruci« vodi briga o ekonomskoj strani lovnoga gospodarenja i lovstva.

Zbog toga smo prišli istraživanju čije rezultate iznosimo u ovoj studiji. Ona obuhvaća »Mikro-ekonomiku lovstva« koja bi se pragmatički mogla nazvati i »Kalkulacije u lovstvu«.

Tu smo studiju razradili na osnovi Ugovora od 25. rujna 1984. sklopljenog s Lovачkim savezom Hrvatske. S time u svezi u prvom redu zahvaljujemo na povjerenju Lovачkom savezu Hrvatske.

Tu smo studiju 1987. predali na korištenje Lovачkom savezu Hrvatske. Studiju su vrlo povoljno recenzirali:

— Prof. dr. Većeslav Pavlek, dipl. inž. polj., redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u mirovini (autor knjige »Kalkulacije u stočarstvu«, Zagreb 1962).

— Dr. Uroš Golubović, dipl. inž. šum., znanstveni savjetnik Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (autor brojnih radova, osobito o štetama u šumama).

Godine 1990. smo tu studiju javno obranili kao disertacijsku radnju na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu, gdje se već niz godina održava i postdiplomski studij iz lovstva, pred Komisijom za ocjenu i obranu doktorske disertacije:

— Prof. dr. dr. Vojislav Jovanović, dipl. veterinar i liječnik, redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta. Novi Sad, u mirovini, mentor

— Prof. dr. Jan Marko, dipl. ekonomist, redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta, Novi Sad, predsjednik

— Prof. dr. Bogdan Rajkov, dipl. inž. polj., redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta, Novi Sad, član

— Prof. dr. Desanka Božidarenić, dipl. inž. polj., redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta, Novi Sad, član.

U okviru Obrade naknadno smo dodali 15-ak stranica teksta koji se odnosi na minucioznije kalkulacije u lovnom gospodarenju i analogije u šumarstvu, važne pojedinosti tržišne privrede te spoznaje najnovijih vlastitih istraživanja. Te smo dijelove u tekstu Obrade otisnuli kurzivom. Na završetku knjige kratku radnu biografiju autora novelirali smo prema godini 1991. u kojoj autor dostiže 75-u godinu života.

Svoju duboku zahvalnost izražavamo Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva Republike Hrvatske koje je preporučilo Ministarstvu znanosti, tehnologije i informatike Republike Hrvatske a ovo odobrilo novčanu potporu za objavljivanje te znanstvene knjige. Time se omogućilo nakladniku da objavi knjigu i tako ju učini dostupnom javnosti. To zaslužuje najveću zahvalnost autora.

Ovom prilikom zahvaljujemo se i Javnom poduzeću »Hrvatske šume« za ukazanu susretljivost i podršku.

Rezultati ove studije obrađeni su vodeći računa o intenzivnom lovnom gospodarenju (u ograđenim uzgajalištima divljači i sl.) ali i onom ekstenzivnoga lovstva (u otvorenim lovištima i sl.) što se bitno razlikuje od ekstenzivnog stočarstva osobito zbog sportske djelatnosti lovaca.

Ako se rezultati ove studije, makar u manjoj mjeri, primijene u našem lovstvu, te budu poticaj daljnjim ekonomskim istraživanjima u toj zanimljivoj oblasti — naš cilj bit će postignut.

Budući da ova studija u nas i u svijetu predstavlja pionirsko djelo s obzirom na problematiku koju obuhvaća — molimo čitaoce da je benevolentno prihvate i svoje eventualne primjedbe dostave izravno za to zahvalnom autoru — na adresu:

Prof. dr. Branko Kraljić

41000 ZAGREB

Miramarska 13 C, IV kat

Telefon: 041 - 538104

Zagreb, 1. VII. 1991.

ISTRAŽIVANJE EKONOMSKIH ELEMENATA LOVSTVA I LOVNOGA GOSPODARENJA

(Teorijsko-metodološka studija)

Sažetak:

Tipovi i vrste te specifičnosti lovnoga gospodarenja. Sredstva za lovstvo i njihovo racionalno iskorištenje. Teorija statike, dinamike i kalkulacije troškova u lovstvu. Primjeri kalkulacija za tipične vrste divljači za populacije i grlo (po spolu i starosti-težini); pri prekidnom lovnom gospodarenju raspoređivanje troškova po grlu »matičnog« i obrtnog fonda, a pri trajnom lovnom gospodarenju raspoređivanje troškova po grlu isključivo tečajnog godišnjeg prirasta. Glavne karike za daljnje usavršavanje kalkulacija po grlu (spolu, starosti-težini, drugim karakteristikama i uvjetima). Vrijednosti, cijene, kalkulacije financijskog rezultata i uspjeha u lovnome gospodarenju. Neprikladnost Direct-Costing kalkulacije u lovnome gospodarenju. Pokazatelji ekonomske opravdanosti. Ekonomija lovnog gospodarenja: krmiva za divljač, lovočuvarske službe, lova, općih troškova, investiranja; utvrđivanje odstrijelnih zrelosti i optimalnog omjera spolova pri gospodarenju pojedinom vrsti divljači; bilanciranje uspjeha i imovine u lovnome gospodarenju. Raspoređivanje »ukupnog prihoda«, odvajanje objektivnih ekstradohoda (renta), raspoređivanje »zajedničkog prihoda« reprodukcijskog kompleksa u kojem sudjeluje lovno gospodarenje i raspodjela »ostatka čistog dohotka« lovnoga gospodarenja. Procjena odšteta za štete od divljači: na zemljištu, šumskim sastojinama, poljoprivrednim kulturama, jednom stablu; temelji i načela »lovno-odštetnog cjenika divljači«.

Ključne riječi:

prekidno lovno gospodarenje, trajno lovno gospodarenje, specifičnosti lovnoga gospodarenja, kalkulacije populacije i po grlu (spolu, starosti-težini, drugim karakteristikama i uvjetima) divljači, ekonomija lovnoga gospodarenja, odstrijelne zrelosti divljači, procjena odšteta za štete od divljači.

Disertacija je odložena u Biblioteci Poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu u 20 primjeraka

(443 stranice, 3 pregleda, 7 grafikona, 48 tablica, original na srpskohrvatskom jeziku sa sažetkom i sadržajem na engleskom jeziku)

U ovoj knjizi: 308 stranica, 7 pregleda, 16 grafikona, 48 tablica, na hrvatskom jeziku sa sažetkom i sadržajem na engleskom jeziku.